

Huvudman

JÄRFÄLLA KOMMUN
kontakt@jarfalla.se

Beslut

Datum 2025-04-29
Dnr SI 2025:2399
Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av Järfälla kommuns kommunala vuxenutbildning vid Svea Vux genom entreprenad

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 inlett en tillsyn av Svea Vux med Järfälla kommun som huvudman. Urvalsprinciperna på kommunnivå var att olika kommuntyper skulle vara representerade, att det skulle finnas en geografisk spridning och ett tillräckligt stort elevantal för flera skolformsdelar hos en kommun. Verksamheterna har inte valts utifrån risk som är baserad på statistik.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Svea Vux följer gällande bestämmelser om att varje elev ges stöd och undervisning utifrån sina behov och förutsättningar, undervisningen sker under ledning av lärare, extra anpassningar, validering, arbetsplatsförlagt lärande och verksamhetens lokaler.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 8 april 2025 och 10 april 2025. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Varje elev ges stöd och undervisning utifrån sina behov och förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med elever framgår det att eleverna har fått välja om de vill studera på plats i skolan eller på distans samt att det finns möjlighet att anpassa längden på kurserna utifrån individuella behov. Lärarna och rektorn bekräftar att eleverna kan välja att läsa kurser på exempelvis halvfart.

Rättslig reglering

Målen för den kommunala vuxenutbildningen är att

- vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande,
- vuxna ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling,
- den ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning, och
- den ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet.

Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar. När det gäller kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå ska de som har störst behov av utbildning prioriteras. (20 kap. 2 § skollagen (2010:800))

Även elevernas mål med utbildningen kan variera kraftigt. Utbildningen måste därför anpassas utifrån individens behov och förutsättningar och den kan variera både till längd och till innehåll. Vuxenutbildningen ska alltid möta varje elev utifrån elevens behov och förutsättningar. (Förordning om läroplan för vuxenutbildningen Lvux 12 (SKOLFS 2012:101)
1 Vuxenutbildningens uppdrag)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisningen sker under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare och rektorn uppger att undervisningen alltid sker under ledning av lärare. Eleverna säger i intervju att det alltid är samma lärare som är med på deras lektioner.

Rättslig reglering

I skollagen avses med undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som

syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. (1 kap. 3 § skollagen)

En legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver.

Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 2 kap. 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 2 kap. 17 § och 18 § andra stycket 1–3. (2 kap. 15 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

En elev uppger i intervju att elever kan få extra hjälp i ett angränsande rum till klassrummet. En elev säger att hen har fått sitta enskilt med läraren efter att hen har bett om extra stöd. Samtliga elever säger att de upplever att man kan få stöd om man behöver det. En lärare uppger i intervju att specialpedagogen brukar göra en kartläggning av eleverna efter att eleverna har anmält sig och berättat om sina behov för specialpedagogen. Läraren kan därefter se i sitt underlag om en elev behöver extra anpassningar.

Som exempel på extra anpassningar säger lärarna att elever kan få skriva prov i mindre grupper och få förlängd provtid. Det finns även hörselkåpor och bordsskärmar. Elever kan också få förtydligande mail från läraren med uppgiften förklarad för sig, berättar en lärare. Vidare uppger en lärare att specialpedagogen kan ta emot elever separat och även lärare kan hjälpa elever enskilt via Teams. Av intervju med specialpedagog och studie- och yrkesvägledare framgår att de extra anpassningarna planeras utifrån elevernas behov. Elever kan till exempel få text uppläst eller få skriva prov i sin hemkommun. En lärare säger att hen kan ge extra anpassningar till de elever som behöver det och en annan lärare instämmer i den mån det fungerar tidsmässigt. Hen tillägger att specialpedagogen kan hjälpa till när läraren inte hinner.

Rektorn uppger i intervju att hon inte tror att det finns några elever som är i behov av extra anpassningar men som inte får det. Vidare uppger hon att de extra anpassningarna följs upp efter varje kurslut.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Detta gäller elever i samtliga skolformer (3 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Validering**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

En lärare berättar under intervjun att det är lärarna som ansvarar för valideringen. Kommunen gör en kartläggning och skickar sen informationen till skolan. Sen har skolan ett möte med eleven och lyssnar in vad eleven har för kunskaper. Eleverna kan tillgodoräkna sig en del praktikkurser som är yrkesinriktade. Rektorn uppger att alla elever som vill validera får göra det. Vid uppropet informerar personal på skolan eleverna om möjligheten till validering. Först genomförs en inledande kartläggning och därefter en fördjupad kartläggning. De börjar med att prata om vad eleverna har jobbat med och sen behöver eleverna komma in med arbetsintyg. Valideringen avslutas med en prövning. Rektorn bekräftar att det är en lärare inom ämnet som genomför valideringen.

Rättslig reglering

Huvudmannen är skyldig att se till att en elev erbjuds validering, om eleven behöver det och valideringen görs inom ramen för en eller flera kurser eller nivåer som bekostas av elevens hemkommun. Med validering avses en strukturerad process som innehåller en fördjupad kartläggning och en bedömning som syftar till ett erkännande av en persons kunnande oberoende av hur det förvärvats.

Rektorn ska verka för att valideringen görs i enlighet med lag och andra författningar. (20 kap. 42 § skollagen)

Den som har genomgått en validering enligt 42 § ska ha möjlighet att få resultatet erkänt genom betyg. Betyg efter en validering ska sättas genom prövning. (20 kap. 43 § skollagen)

Validering får ske inom ramen för alla kurser och nivåer i ämnen och ska utgå från elevens förutsättningar och behov. En elev som har genomgått validering för en del av en kurs eller nivå i ett ämne behöver inte delta i undervisningen när det gäller den delen av kursen eller nivån. (2 kap. 8 § förordningen om vuxenutbildning (2011:1108))

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetsplatsförlagt lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

En lärare uppger att alla elever får arbetsplatsförlagt lärande (APL) i den omfattning som de ska ha. Studie- och yrkesvägledaren uppger att hen ordnar platser till eleverna. Studie- och yrkesvägledaren bekräftar lärarens uppgifter om att alla elever får APL i den omfattning som de har rätt till. En lärare uppger att skolan säkerställer att handledarna har nödvändiga kunskaper genom att sätta upp kriterier om att handledaren ska ha utbildning inom det aktuella området och vara en erfaren person, samt tydliggöra vilka mål som ska uppnås och vad eleven behöver stöd med. Studie- och yrkesvägledaren uppger att handledarna har de kunskaper som krävs då de är utbildade inom det aktuella området. Rektorn bekräftar att alla elever har fått APL i den omfattning som de ska och uppger att studie- och yrkesvägledaren är samordnare. Rektorn uppger att det inte har inträffat att en handledare inte har haft tillräckliga kunskaper för att vara handledare.

Rättslig reglering

Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för arbetsplatsförlagt lärande och för att lärandet uppfyller de krav som ställs på utbildningen. (2 kap. 27 § förordningen om vuxenutbildning)

I en sammanhållen yrkesutbildning ska omfattningen av arbetsplatsförlagt lärande för varje elev vara minst 15 procent av den sammanhållna yrkesutbildningen.

Om det är lämpligt med hänsyn till en elevs behov och förutsättningar och eleven begär det, får rektorn besluta att det arbetsplatsförlagda lärandet ska omfatta mindre än 15 procent av den sammanhållna yrkesutbildningen eller undantas helt för den eleven. (2 kap. 28 § förordningen om vuxenutbildning)

För en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska det utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitas som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig. (2 kap. 30 § förordningen om vuxenutbildning)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Erik Almqvist.

Utredaren Fanny Stenberg har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Clara Sjösten medverkat.